

Sygn. akt III C 1700/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 października 2018 roku

Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie III Wydział Cywilny

w składzie: Przewodniczący: SSO Małgorzata Kamykowska

Protokolant: Martyna Kowalik

po rozpoznaniu w dniu 30 października 2018 roku w Warszawie

sprawy z powództwa (...) SA

przeciwko S. K. i A. K.

o zapłatę

1. powództwo oddała;
2. ustala, że koszty procesu w całości ponosi powód.

Sygn. akt. III C 1700/17

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 12 lipca 2016 r. (data pieczęci UP k. 15) (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W. wniosła o zasądzenie nakazem zapłaty w postępowaniu nakazowym na jej rzecz solidarnie od pozwanych S. K. i A. K. kwoty 95.718,30 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 27 kwietnia 2016 r. do dnia zapłaty oraz zasądzenie od pozwanych solidarnie na rzecz powódki kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych, a także kwoty 17,00 zł tytułem zwrotu poniesionej opłaty skarbowej od udzielonego pełnomocnictwa. Roszczenie powódki zostało oparte o zawartą z pozwanym S. K., prowadzącym działalność gospodarczą pod firmą Usługi dla ludności Murarstwo S. K.", umowę zlecenia o okresowe udzielanie gwarancji ubezpieczeniowych kontraktowych nr (...). Do pozwu strona powodowa dołączyła weksel, wystawiony in blanco przez pozwanego S. K., poręczony wekslowo przez A. K., a następnie uzupełniony przez powódkę – pozew k. 1-1v, kserokopia weksla k. 6.

W odpowiedzi na pozew z dnia 28 grudnia 2017 r. (data pieczęci UP k. 80) pozwani wnieśli o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie kosztów postępowania od powodowej spółki na rzecz pozwanych solidarnie. W uzasadnieniu swojego stanowiska podnieśli, że nie zostali poinformowani przez powodową spółkę o realizacji przedmiotowej gwarancji ubezpieczeniowej, co w ich ocenie implikuje brak zaistnienia przesłanek niezbędnych do uzupełnienia i przedstawienia do zapłaty przez powodową spółkę weksli własnych in blanco wystawionych przez pozwanych – odpowiedź na pozew k. 59-61.

Do zakończenia procesu stanowiska procesowe nie uległy zmianie.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Pomiędzy powódką (...) Spółką Akcyjną z siedzibą w W. (dalej: (...) S.A.) a pozwanym S. K. w dniu 29 listopada 2007 r. zawarta została umowa zlecenia o okresowe udzielanie gwarancji ubezpieczeniowych kontraktowych nr (...). Na podstawie przedmiotowej umowy powódka zobowiązała się wobec S. K., prowadzącego działalność gospodarczą pod firmą Usługi dla ludności Murarstwo S. K.", do udzielania na jego wniosek gwarancji ubezpieczeniowych

zabezpieczających roszczenia beneficjentów z tytułu naruszenia zobowiązań wynikających m.in. z zawartych przez S. K. umów. Na zabezpieczenie spłaty ewentualnych roszczeń (...) S.A. wobec pozwanego wynikających z realizacji gwarancji ubezpieczeniowej, wystawione zostały weksle własne in blanco, poręczone wekslowo przez pozwaną A. K. – bezsporne, weksel k. 6, deklaracja do weksla k. 11, wydruk z CEIDG k. 12.

Na podstawie umowy zlecenia o okresowe udzielanie gwarancji ubezpieczeniowych kontraktowych nr (...) w dniu 16 lipca 2010 r. (...) S.A. udzielił gwarancji ubezpieczeniowej należytego wykonania umowy i usunięcia wad nr (...) na rzecz beneficjenta (...) W. obejmującej wykonanie budowy budynku (...) (...) przy ul. (...) w W. – bezsporne, pismo k. 62.

Pozwany S. K. w dniu 24 października 2014 r. skierował do pozwanej (...) S.A. pismo, w którym poinformował powódkę o naruszeniu warunków gwarancji nr (...) przez beneficjenta (...) W., poprzez zlecenie innym firmom wykonawczym wykonywania różnych prac na przedmiotowym obiekcie bez zgody, wiedzy, nadzoru i udziału S. K. w tych pracach. Ponadto pracownicy (...) (...) otrzymali zakaz wpuszczania pozwanego na teren obiektu – pismo k. 62.

W dniu 10 marca 2016 r. (...) S.A. wypłaciła odszkodowanie w kwocie 95.718,30 zł na rzecz beneficjenta Zarządu (...) M. (...) W. z tytułu realizacji gwarancji ubezpieczeniowej należytego wykonania umowy i usunięcia wad nr (...) – pismo k. 83.

Pismem z dnia 17 marca 2016 r. (...) S.A. wezwała pozwanego S. K. do zapłaty kwoty 95.718,30 zł w terminie 7 dni od otrzymania pisma – pismo k. 83.

(...) S.A. wypełniła weksel na kwotę 95.718,30 zł i opatrzyła go datą płatności na 26 kwietnia 2016 r. – weksel k. 6.

Pismami z dnia 6 kwietnia 2016 r. (...) S.A. skierowała do pozwanego S. K. oraz pozwanej A. K. zawiadomienie o uzupełnieniu weksla wraz z wezwaniem do uregulowania powyższej należności w terminie – pismo k. 7, k. 9.

Powyższe pisma zostały odebrane przez pozwanego w dniu 11 kwietnia 2016 r. – zwrotne potwierdzenie odbioru k. 8, k. 10.

Wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 21 września 2017 r. zasądzono od (...) W. na rzecz S. K. kwotę 2.163.486,33 zł wraz z ustawowymi odsetkami w wysokości obowiązującej przed wejściem w życie Ustawy z dnia 9 października 2015 r. o zmianie ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych ustawy – Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2015 r. poz. 1830), wobec nie rozliczenia się z pozwanym z tytułu wykonania (...) (...) – kserokopia wyroku z uzasadnieniem k. 64-79.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie wskazanych wyżej dowodów oraz niekwestionowanych twierdzeń stron.

Sąd dał wiarę dokumentom prywatnym na okoliczności określone dyspozycjami art. 245 k.p.c., przy czym żadna ze stron nie kwestionowała ich prawdziwości i autentyczności, ani nie wzbudziły one wątpliwości Sądu, co do czasu i miejsca ich powstania. Część z tych dokumentów została złożona nie w oryginałach, lecz kserokopiach, jednak brak jest podstaw by kwestionować, że nie stanowią one wiernego odzwierciedlenia ich treści.

W ocenie Sądu zgromadzony materiał dowodowy umożliwił ustalenie wszystkich istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy okoliczności faktycznych i prawidłowe rozstrzygnięcie.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo jako nieudowodnione podlegało oddaleniu.

W związku z tym, że roszczenie zawarte w pozwie strona powodowa wywodziła z weksla, w pierwszej kolejności wyjaśnić należy, że weksel własny jest papierem wartościowym sporządzonym w formie określonej ściśle przez ustawę z dnia 28 kwietnia 1936 r. Prawo wekslowe (dalej: „pr. weksl.”), zawierającym bezwarunkowe przyrzeczenie wystawcy

weksla do zapłacenia określonej sumy pieniężnej we wskazanym miejscu i czasie i stwarzający bezwarunkową odpowiedzialność wystawcy weksla i innych osób na nim podpisanych. Ustawowe elementy weksla własnego określa art. 101 pr. weksl., zgodnie z którym weksel własny zawiera: nazwę „weksel” w samym tekście dokumentu, w języku, w jakim go wystawiano, przyrzeczenie bezwarunkowe zapłacenia oznaczonej sumy pieniężnej, oznaczenie terminu płatności, oznaczenie miejsca płatności, nazwisko osoby, na której rzecz lub na której zlecenie zapłata ma być dokonana, oznaczenie daty i miejsca wystawienia wekslu, podpis wystawcy wekslu. Złożony przez stronę powodową weksel posiada wszystkie powyższe cechy, w związku z czym jest ważny i kreuje zobowiązanie wekslowe. Jedną z kluczowych cech weksla jest jego abstrakcyjność (samodzielność). Polega ona na oderwaniu weksla od stosunku podstawowego, co oznacza, że brak, nieważność lub wadliwość stosunku kausalnego nie ma wpływu na ważność zobowiązania wekslowego. Przejawem abstrakcyjności weksla jest niedopuszczalność badania istnienia, ważności i wadliwości stosunku podstawowego – art. 17 pr. weksl. Powyższe jest generalną zasadą, od której przepisy prawa wekslowego przewidują wyjątki. Abstrakcyjność weksla doznaje bowiem osłabienia w przypadku weksla nieuzupełnionego w chwili wystawienia (weksel in blanco), wystawionego w celu zabezpieczenia zobowiązania ze stosunku podstawowego, którym w przedmiotowej sprawie jest umowa zlecenia o okresowe udzielanie gwarancji ubezpieczeniowych kontraktowych nr (...) z dnia 29 listopada 2007 r. Osłabienie atrakcyjności weksla in blanco wyraża się w możliwości analizowania stanów faktycznych wynikających ze stosunku podstawowego, w szczególności tego, czy odpowiedzialność dłużnika w ramach stosunku wekslowego odpowiada rozmiarowi jego odpowiedzialności ze stosunku podstawowego. Tym samym uznaje się, że weksel in blanco nie posiada charakteru dokumentu abstrakcyjnego, a więc umieszczenie przez wystawcę podpisu na wekslu nie stanowi w tym przypadku wyłącznej przyczyny i podstawy zobowiązania wekslowego, a samo zobowiązanie wekslowe nie jest oderwane od stosunku podstawowego. Jeżeli zobowiązanie wekslowe jest ważne wystawca może przeciwstawić zarzuty oparte na jego stosunkach osobistych z wierzycielem, czyli zarzuty dotyczące stosunku podstawowego. Może zatem kwestionować samo istnienie lub rozmiar roszczenia wekslowego ze względu na jego związek ze stosunkiem podstawowym. Spór przenosi się wówczas z płaszczyzny stosunku wekslowego na płaszczyznę stosunku prawa cywilnego. Możliwość wysuwania przez wystawcę weksla zarzutów ze stosunku podstawowego wynika z treści art. 10 pr. weksl. Zgodnie z tym przepisem, jeżeli weksel, nieuzupełniony w chwili wystawienia, uzupełniony został niezgodnie z zawartym porozumieniem, nie można wobec posiadacza zasłaniać się zarzutem, że nie zastosowano się do tego porozumienia, chyba że posiadacz nabył weksel w złej wierze albo przy nabyciu dopuścił się rażącego niedbalstwa. Weryfikacja tego zarzutu następuje poprzez zbadanie stosunku podstawowego łączącego wystawcę weksla z jego odbiorcą, z którego wynika (lub nie) określone roszczenie inkorporowane w treści wypełnionego weksla. W przedmiotowej sprawie pozwani podnieśli zarzut braku zaistnienia jakichkolwiek przesłanek niezbędnych do zgodnego z prawem uzupełnienia i przedstawienia do zapłaty przez powodową spółkę weksla in blanco wystawionego przez pozwanych. Wskazali, że doszło do naruszenia przez beneficjenta (...) W. warunków gwarancji ubezpieczeniowej udzielonej na podstawie umowy zlecenia o okresowe udzielanie gwarancji ubezpieczeniowych kontraktowych nr (...). Na potwierdzenie powyższego przedłożono pismo z dnia 24 października 2014 r. kierowane do powódki, w którym pozwany S. K. wskazał na naruszenie przez ww. podmiot warunków gwarancji ubezpieczeniowej oraz wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 21 września 2017 r. zasądający od (...) W. na rzecz pozwanego S. K. kwotę 2.163.486,33 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie. W przypadku zakwestionowania prawidłowości uzupełnienia weksla i przeniesienia prawy na płaszczyznę prawa cywilnego wierzyciel ma obowiązek podać z jakiego tytułu domaga się zapłaty i przedstawić stosowne dowody zgodnie z regułą określoną w przepisach kodeksu cywilnego. Zgodnie z art. 6 k.c. ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. Ponadto, w myśl art. 232 zd. 1 k.p.c. strony są obowiązane wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne. Co do zasady oznacza to, że strona powodowa winna wskazać podstawę faktyczną powództwa obejmującą wszystkie okoliczności istotne dla rozpoznania jej żądania i przedłożyć dowody na okoliczność przytoczonych faktów w zakresie przysługiwania jej roszczenia dochodzonego pozwem a pozwani winni wskazać podstawę faktyczną i przedłożyć dowody na okoliczność istnienia faktów niweczących roszczenia strony powodowej (tak Sąd Najwyższy m.in. w wyrokach z 14 lutego 2002 roku, V CKN 745/00 i 20 grudnia 2006 roku, IV CSK 299/06). W niniejszej sprawie powódka oparła roszczenie w sprawie o weksel in blanco. Z deklaracji do weksla in blanco wynika, że był on wekslem stanowiącym zabezpieczenie łączącej strony umowy zlecenia o okresowe udzielanie gwarancji ubezpieczeniowych kontraktowych nr (...) z dnia 29 listopada 2007 r. Powódka nie udowodniła swojego roszczenia,

nie przedstawiła bowiem przedmiotowej umowy gwarancyjnej, która stanowi źródło powstania stosunku wekslowego. Powódka powoływała się jedynie na fakty (skierowanie pism do pozwanych), natomiast nie wykazała prawa, z którego wywodzi dalsze konsekwencje. Strona powodowa, jako pierwszy wierzyciel i odbiorca weksła, w toku procesu nie wykazała prawdziwości twierdzeń pozwu o okolicznościach faktycznych sprawy, co budzi zasadnicze wątpliwości co do skutecznego powstania zobowiązania wekslowego. Wprawdzie powódka przedstawiła deklarację wekslową, nie załączyła jednak do akt umowy, do której postanowień odwoływała się ta deklaracja. Nie pozwoliło to na ocenę przez Sąd, czy przedmiotowy weksel został wypełniony prawidłowo. Abstrakcyjność zobowiązania z weksła in blanco między stronami stosunku podstawowego ma bowiem osłabiony charakter i uwzględnia funkcję tego weksła jako formy zabezpieczenia roszczenia ze stosunku podstawowego.

W tym stanie rzeczy, na podstawie art. 6 kc w zw. art. 101 w zw. z art. 10 prawa wekslowego, powództwo zostało oddalone.

O kosztach procesu orzeczono zgodnie z zasadną odpowiedzialności za wynik procesu wyrażoną w przepisie art. 98 k.p.c.